СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 65. Джерзи Ситі, Н. Дж., понеділок, 19 березня 1934. VOL. XLII. No. 65. Jersey City, N. J., Monday, March 19, 1934. THREE CENTS

І Я, І ВИ, І ВСІ МИ — В ЮВИЛЕЙНІЙ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА

УРЯД ЗА ШИРОКУ ДОПОМОГУ ДЛЯ ПРОМИСЛІВ

ВАШИНҐТОН. — Уряд старається добути для Реконструкційної Фінансової Корпорації широкі права, щоб давати промислам довготермінові позички на відбудову промислів, реорганізацію заліниць та оживлення заграничної торговлі. В конгресі внесено вже відповідний проєкт.

Плян вийшов більше з самої Реконструкційної Корпорації, ніж від президента Рузвелта. Представник корпорації має станути незадовго перед конгресовими комітетами для вияснення пляну.

ЛИНДБЕРҐ НА ПЕРЕСЛУХАННЮ ПЕРЕД СЕНАТОРАМИ.

ВАШИНҐТОН. — Полковник Чарлз Линдберґ, відомий летун, станув на переслухання перед сенатським комітетом для почтових справ та ще раз повторив, що він уважає відобрання воження почти від приватних летничих підприємств грубим нарушенням справедливости, бо покарано підприємства не давши їм відповідної нагоди виправдатися з пороблених їм закидів.

Линдерґ сказав, що цей поступок уряду завдав поважний удар розвоєви летництва в Америці.

Не зважаючи на гострі слова критики, звернені на адресу уряду, сенатори, серед котрих багато не годились з його словами, відносились до свідка з незвичайним поважанням.

ЩЕ ОДНА ВЕРША В БОЛОТІ.

НЮ ЙОРК. — Міський уряд, котрий від якогось часу вів завзяту кампанію проти небезпечних під пожарним оглядом домів, відкрив, що він самий має в своїм заряді коло 400 таких будинків, які опожнює й закриває як „пожарні западні" („фаєр трепс").

З тих будинків міста коло 200 мають мешканців. Уряд почав ті будинки негайно опорожнювати.

АВТОМОБІЛЬНИЙ СТРАЙК ЗАПОВІДЖЕНИЙ НА СЕРЕДУ.

ВАШИНҐТОН. — Як конференція виконавчих урядів автомобільних підприємств, що має відбутися в понеділок, відкине домагання робітників, то в середу почнеться страйк автомобільних робітників.

Генерал Джансон, голова адміністрації відбудови краю, напирає на „краєву автомобільну палату", котра є кодексовим урядом для автомобільного промислу, щоби не допустити до страйку.

Перед сенатським комітетом для виховання й праці ставали представники робітничих юній із заявою, що автомобільні підприємства вживають ріжних насильств, щоб відстрашити робітників від організування незалежної від босів юнії.

ВЕЛИКІ ВИЛИВИ РІК В ЕКВАДОРІ.

ҐВАЯКІЛЬ. — Вилив рік, викликаний великими зливами в горах, знищив зовсім Селіку, гірське місто з 19,000 душ населення.

У филях зібраних вод згинули 28 осіб.

ПЛЯНУЮТЬ ДАЛЬШІ ПОЛЕКШІ В ТОРГОВЛІ ТРУНКАМИ.

НЮ ЙОРК. — У нюйорській стейтовій леґіслятурі почався рух за дальші полекші для торговлі алькогольними трунками. Сенатський комітет для цеї справи почав переслухання, щоб розглянути питання, чи не дозволити би продавати трунки при барі.

КУРС ВІДЧИТІВ А. Д. МАРҐОЛІНА.

ВАШИНҐТОН. — Місцевий „Американ Юніверситі" заповідає курс відчитів А. Д. Марґоліна, бувшого представника уряду У. Н. Р. в Лондоні, на тему: Російська революція й Росія сьогодня.

Перший відчит відбувся в середу, 14 березня.

ПОТРІЙНА ТРАГЕДІЯ ЧЕРЕЗ СВАРКУ.

КЕМДЕН (Ню Джерзі). — Роблі Вуд, 50-літній продавець водяних фільтрів, так завзято сварився з сином за те, що цей має зробити зі своєю первою заробленою платнею, що коли син не хотів його послухати, Вуд схопив револьвер, застрілив сина, потім жінку, а накінець себе самого. Коли поліція, покликана його молодшим, 17-літнім, сином, прийшла до дому Вуда, всі троє вже були неживі. Оставші при життю два сини кажуть, що батько й старший син не могли ніколи погодитися й задно з собою сварились.

ВИКОНАЛИ КАРУ СМЕРТИ НА ТРОХ МУРИНАХ.

ҐЕРНАНДО (Місісіпі). — У місцевій тюрмі повішено трох Муринів, засуджених за знасилування 17-літньої білої дівчини.

УКРАЇНЕЦЬ ВИНАХІДНИКОМ.

Йосиф Шурґот, член 105 від. У. Н. Союза в Филаделфії, дістав патент на віконне металеве ситко (U. S. Patent Office No. 1936041). — Іван Гайґель.

В ПОЛЬЩІ ПРОТИ АНТИСЕМІТІВ.

Польські студенти у Варшаві побили професора, Жида Оскара Гандельсмана, котрий викладав історію у варшавськім університеті. Премієр Єнджеєвич закрив за це університет на неозначений час.

НОВІ ПОТРЯСЕННЯ ЗЕМЛІ В ЮТІ.

В четвер далися відчути в Солт Лейк Сіти знов чотири потрясення землі. Підчас землетрусу в понеділок у місцевости Сновіл, на границі стейту Айдаго, завалилася стіна шкільного будинку. Вчителька зараз розпустила діти домів. Землетрус ушкодив водопровід і місцевість лишилася без води. Всі комини домів завалилися. В околиці озера Ґрейт Солт отворилися в землі великі розколини. Мисливий Ерл Крофт попав між такі дві прогалини й вратувався з життям тільки чудом. Землетрус підкидав його автомобілем, як яблоком, та викинув його з сидження. Навіть худоба падала на землю від хитань землі.

ВОДА ЯК ПРИДАНЕ.

На Канарійських Островах, що належать до Еспанії, у деяких околицях вода дорожча від золота. Молодий чоловік, що задумує женитися, посилає старостів, які й розвідуються про те, скільки води має його майбутній тесть, та яку частину буде йому приділювати кожного року. Прекрасні ці острови є дуже вбогі на воду. Вся земля там вульканічна, а дощі падуть там тільки в часі, коли у нас панує зима, отже у місяцях від листопада до березня. В тому часі ловлять воду і переховують на час посухи в окремих глибоких збірниках та бетонових криницях. В місті Аракус є навіть інституція „водної біржі", якої крім неї нема ніде в цілому світі. Біржа ця устійнює теж ціни на воду. За крадіж води карають там дуже гостро.

СЕКВЕСТРАТОР ВИЇЗДИТЬ ПО... 11 ГРОШІВ.

Якомусь громадянинови з Зебжидовіц на Шлеську скарбовий урядник обчислив через помилку податок на 10 грошів менше. За обчисленням згаданого урядника, громадянин заплатив податок і одержав посвідку вплати скарбового уряду. Однак цими днями приїхав до нього секвестратор, щоби стягнути тих 10 грошів, які урядник забув почислити, крім того зажадав 10 відсотків за проволоку — отже разом 11 грошів. Очевидно, що поїздка по тих 11 гр. виносила кілька злотих.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

СОВІТСЬКА „ЛЕГКА КАВАЛЕРІЯ".

Кожного дня ранком московська радіопосильня надає авдиції для дітей, півчас яких пропагують комунізм, котрим затроюють дітям їхні невинні душі. Дня 17. лютого ц. р. московська радіопосильня надавала історію т. зв. „легкої кавалерії", яку створено минулого року. Вона то мала на меті берегти перед „крадіжю" з поля збіжа, яке масово розкрадали колхозники. Статистика виказує, що число членів „легкої кавалерії" (в дійсности молодих шпигунів) виносило коло 100,000, а між ними було багато таких, що згинули „геройсько" в боротьбі з „клясовим ворогом". Назвища тих малих „червоних борців" виписано на окремій таблиці в нагороу за „геройські" подвиги.

ВКРАЛИ... ДІМ.

Оригінальний випадок крадежі трапився цими днями у Сміловичах на Виленщині, де якісь невідомі справці розібрали нічю опорожнений з мешканців дім бувшого американського еміґранта, а будівельний матеріял вивезли і сховали в лісі. В слідстві устійнено, що крадежі доконали якісь два безробітні теслі. Ввесь матеріял хотіли продати якомусь деревному купцеви в недалекому місточку і „аконто" взяли були вже навіть завдаток.

ВБИВСТВО В КОСІВЩИНІ.

У Старому КоКсові вбили недавно Михайла Сусака, власника перевозового заведення. Як виказало слідство, Сусака вбив Яків Колишній, за намовою тестів і жінки вбитого. За вбивство мав дістати 200 зл. і 5 морґів поля. Колишній взяв до помочі Івана Бойсюка. На Сусака напали вони у лісі й убили його ударом сокири та колом, після чого повтікали. Поліційна собака знайшла їх у віддалені 3 км. від місця злочину. Вбивники призналися до злочину. Додумуються, що вбивники, тесті й жінка Сусака станутъ перед наглим судом.

БІЛА СМЕРТЬ.

На острові Талеґат при берегах Кореї знайдено замерзлих 40 осіб. Остров цей зовсім був відтятий від берегів підчас сніговії, що шаліла над Кореєю.

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ АДМІНІСТРАТОРА МАЄТКУ.

Адміністратор маєтку Лаврів, луцького повіту, Станислав Гуревич, повертаючи увечері з Луцька до Лаврова саньми. Він був у нетверезому стані. По дорозі біля села Пілганова з причини метелиці й темноти коні зблудили з дороги, а потім вивернули з саней Гуревича й фірмана. Тоді фірман побіг за кіньми, а Гуревич пішов пішки в напрямку найближчого хутора й постукав до хати, щоби йому відчинили. Селянин сказав йому йти на другу сторону подвіря, звідки був вхід до хати. Та, вічинивши двері, селянин нікого не побачив. Щойно вранці, коли хтось з родини того селянина пішов до криниці по воду й опустив відро в глиб криниці, натрапив на щось тверде. Колиж заглянув у середину криниці, то побачив ноги людини, одягненої в теплий одяг. Дали знати поліції, яка прибула й витягнула того чоловіка, яким виявився згаданий Гуревич. Упавши до криниці, глибокої 15 метрів, він ударився головою в бетоновий круг криниці і розбив собі череп. Зпочатку поведено було слідство, та стверджено, що причиною смерти була необережність і пяний стан, у якому був тоді Гуревич.

МЕТЕЛИКИ БАЧАТЬ КРАЩЕ ВІД БДЖІЛ.

Панна д-р Ільзе, що від кількох літ займається дослідами над спроможністю бачення кольорів у комах, ствердила, що білан капустяний, цитрілівка, сонцевик, павчик і косамець махаон відріжняють кольори краще як бджоли. Вони, приміром, розріжняють в спектрі більше відтінків червоного. Крім цього метелики бачать далеко гостріше як бджоли.

В ОБОРОНІ ЖІНКИ.

Перед окружним судом у Львові відбулася розправа проти 34-літнього безробітного Станислава Жулкевича, обвинуваченого у вбивстві в свойому меканні Тадея Курила. Курило був урядовцем у сортівні пляшок у фабриці горілок Бачевського у Львові, де працювала жінка Жулкевича. Використовуючи своє становище, Курило примушував Жулкевичеву до віроломства. Одного дня Жулкевич застав Курила в себе вдома, в розлюченні стрілив до нього й убив його на місці. Суд взяв під увагу обставини, серед яких Жулкевич доконав вбивства, і засудив його на 1 рік тюрми з завішенням кари на 3 роки.

НАЙСТАШЕ ВИНО.

Найстарше знане досі вино („римське вино") походило зі Шпаєру в Німеччині з 3-го століття по Христі. В Данфінґ, недалеко від Донаурверту, в Німеччині, віднайдено одну фляшку вина, що походить із римського цісарського періоду з першого століття по Христі.

ЕПОХАЛЬНИЙ ВИНАХІД УКРАЇНСЬКОГО ВЧЕНОГО

МОСКВА (Росія). — Професор Мельник, з Українського Бактеріольогічного Інституту в Харкові, винайшов сировицю проти плямистого тифу. Винахід коштував довгі літа праці. Тої сировиці можна вживати і проти дифтерії. Спершу випробували її на морських свинках, а потім на людях.

Отсей винахід уважають найбільшим триюмфом науки нових часів. Він гарантує успішну боротьбу з тифовою епідемією.

ПРОПАҐАНДА НАЦІВ ПО УКРАЇНСЬКИ ЧЕРЕЗ РАДІО.

БЕРЛІН. — Наці розпочали через радіо українську пропаґанду. Ніхто не знає властивої причини цього. Пропаґанда звернена головно до Українців, котрі є під совітською владою.

ЗАСУД ПОЛЬСЬКИХ ЛИХВАРІВ.

ЛЬВІВ.—Суд узнав винуватими Мехля Парнеса, Нухіма Бляйха й Аліфанца, обжалованих в т. зв. звенигородським процесі за ріжні ошуства, доконані головно на українських селянах. Всіх покарано кількамісячним арештом і грошевою гривною. Обвинувачених селян суд звільнив від вини і кари.

„СПІВАЮЧА УКРАЇНА".

ПРАГА (Чехословаччина). — Появилася чеською мовою книжка про славянську пісню. Автором її є славний чеський етнограф і маляр, Людвік Куба. Книжка має 300 сторінок. Мало не дві третини книжки присвячено Україні. Куба поїхав був на Україну ще в 1886 р. і тоді видав зшиток українських пісень, подаючи своїм землякам першу вістку про „співаючу Україну". Кубові записки про „співаючу Україну" це гимн українській природі в найширшім розумінні цього слова, себто природі та звязаній з нею людині; гимн тій красі й силі, що йшла від українського народнього співу й владно покоряла кождого, хто з нею стрічався.

МОЛОДІ БОЙКИ НА ЛАВІ ПІДСУДНИХ.

САМБІР (Західня Україна). — Польський суд засудив за розкидування летючок О. У. Н. в селах Задільську і Завадці двох молодих хлопців, а то Миколу Рожнятівського на 4 роки тюрми, а Кирила Малетича на 2 роки. Як суд судив, пізнати найкраще по тім, що Малетич є анальфабетом. Значить, як би й роздавав летючки, то не знав би навіть їх змісту.

НЕМА УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ НА УКРАЇНСЬКІЙ ВОЛИНІ.

ЛУЦЬК (Західня Україна). — Польська влада оголосила статистику прилюдних початкових шкіл на Волині, з якої виявляється, що на терені волинського воєвідства є 1,710 початкових шкіл польських і утраквістичних, але нема ні одної школи чисто української. Тасама влада стверджує, що на 100 дітей, котрі примусово повинні би ходити до школи, вчащали минулого року тільки 63 дітей.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У БЕРЕЖАНАХ.

БЕРЕЖАНИ (Західня Україна).—За приналежність до У. В. О. засудив суд присяглих: Івана Гураля на 4 роки тюрми, втрату громадянських прав на протяг шістьох років та 160 злотих коштів; Петра Галушку на 3 роки тюрми і 160 злотих коштів, а Федька Галяща на 6 місяців тюрми. Засуджено їх на підставі зізнань польських поліційних функціонарів та опінії політичного референта бережанського староства.

ЩО СТАЛОСЯ З СЕМЕНОМ ВІТИКОМ?

ЛЬВІВ. — Галицькі українські часописи донесли тому кілька місяців, що одержали з Харкова відомість, що там арештовано між іншими також бувшого українського соціялістичного посла до віденського парляменту, Семена Вітика. Досі не відомо, що в дійсности сталося з С. Вітиком і де він перебуває. Родина арештованого робила всі можливі заходи, щоб дізнатися щось ближче про його долю, але без успіху. Відоме тільки те, що Вітик був увесь час у нелаєсі большевиків. На кожному кроці давали йому відчувати його минуле як „соціял-фашиста" та предсідника на Трудовім Конгресі у Київі.

ПІЛСУДСЬКИЙ ДИКТУЄ.

ВАРШАВА (Польща). — Польський президент Мосціцький закрив сесію польського сойму, навіть не жлучи на те, щоби сенат ухвалив нову польську конституцію. Сталося це тому, що Пілсудському не подобалося дещо в новій конституції й він задумує поробити в ній нові зміни. Пілсудський готує теж нового президента держави. Буде ним полковник Бек, теперішній міністер справ заграничних.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Акдреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МОЛОДЬ ПІД ОПІКУ У. Н. СОЮЗА

Я, ВИ І ВСІ МИ

Хто є власником У. Н. Союза? Я, ви і всі ми. Це треба мати завжди на увазі. Наш Союз є побудований на демократичних засадах. Загал ним править і його контролює. Він вибирає своїх делеґатів на конвенції, а ті делеґати вибирають уряд. Загал ним править і загал, тобто кождий з нас, відповідає за судьбу нашої орґанізації.

Загал — це я, ви і всі ми. Значиться, всі ми обовязані тепер пошанувати себе самих, свою власну працю, свою власну орґанізацію та свою власну ідею і подбати, щоби було виконане те, що ми самі собі поклали за ціль.

Ми свідомі того, що наш ювилейний рік припав на катастрофальний час. Знаємо, що в кращих обставинах уже в тих перших місяцях ювилейної кампанії ми були би могли виказати гарні успіхи. Але не забуваймо, що 40-літній ювилей У. Н. Союза це є свято, яке пригадує нам народини нашої орґанізації. А ті народини теж припали були на надзвичайно тяжкі часи. Тоді треба було поборювати такі перешкоди, про які нам сьогодні навіть не сниться. А всеж і вони не здержали наших піонірів від праці. Вони тільки додавали їм ще більшого запалу. Кожде число „Свободи" розписувалося про ті перешкоди, але кожде число приносило й радісні вісти про те, що, не зважаючи на ті перешкоди, У. Н. Союз раз-у-раз зростає.

Так було колись. А чи тепер, у 40-літній ювилей У. Н. Союза, має бути інакше? Ні, тепер повинно бути далеко ліпше. Бож за нами 40 літ освідомлюючої праці У. Н. Союза. За нами довгі літа закріпленої національної свідомости і поступу. І вже те повинно бути ґарантією, що ми поборемо всякі труднощі й таки дістанемо для Союза нових членів. Ми далі писатимемо в нашім орґані про цю справу, бо це наш обовязок. Те писання буде для багатьох „горохом об стіну". Це ми знаємо. Але разом з тим знаємо й те, що знайдемо нових каменярів, котрі зрозуміють, що тут не йде про дрібну справу, але про дальше існування в Америці великої української ідеї. А та ідея зродилася тут на американській землі в У. Н. Союзі. Тій ідеї У. Н. Союз служив завжди вірно й непохитно. І з тою ідеєю піде він до гробу. Але щоб він і та ідея жили в Америці якнайдовше, треба оживити Союз новим елементом, свіжою кровю, новими членами. Така обнова — це вимога життя. Кождий з нас мусить це розуміти і кождий з нас, я, ви, і всі ми, мусимо піти назустріч У. Н. Союзови і придбати йому нових членів.

ХТО ПРАВИТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ДЕЖАВОЮ?

„Перша в світі держава робітників і селян", — так рекламують комуністи той устрій, що тяжить над 160 міліонами людности совітського Союза.

Подивімося, чи справді воно так є, як проповідають комуністичні аґітатори та большевицькі ґазети в цілім світі.

З двіста років тому французький король Людвик Чотирнацятий сказав: „Держава — то я". У большевицькій державі комуністи можуть сказати, що їх держава — **то партія.** Робітничі й селянські ради — то все фікція, чистісінький обман. Бо все залежить від партії комуністів, а в першу чергу від її секретаря Сталіна.

Недавно (при кінці січня та на початку лютого) відбувся в Москві зїзд всесоюзної комуністичної партії. Партійні зїзди в СССР показують наочно, з кого складається комуністична **„аристократія"** в Совітах. Даремно шукалиб ми поміж членами зїзду робітників та селян. Їх, справжніх робітників, що ще працюють на фабриках, було на зїзді лише 9 відсотків. Селян від плуга було ще менше — всього 2%. Це на підставі підрахунку самих комуністів, отже мабуть у дійсности справжніх робітників і селян на зїзді було ще менше. Хтож ті ліпші, майже 90% членів зїзду, що правлять „робітничо-селянською державою"? Це все або сини буржуазних родичів абож бувші робітники й селяни. Тепер вони забули про своє минуле; вони поробилися бюрократами — директорами („червоними!) фабрик, старшинами червоної армії, комісарями і т. ін., словом, вони уживають „здобутків революції". Між ту аристократію вступити простому чоловікови так важко, а може й важче, як селянинови було стати бароном у старій Австрії.. Бо для того треба в СССР мати партійний **„стаж"**.

Статистика членів зїзду комуністичної партії показує, що 80 відсотків приступили до комуністичної партії ще перед 1920 р. Майже всі вони (75%) **брали участь у війні** проти „білих армій" (1917—1920 р.р.). Отже комуністичну аристократію творять **вояки.** І це не випадково: ті, що виборили, ті що перемогли, завсіди, при всіх дотеперішніх революціях (або контрреволюціях) використовували побіду в свойому інтересі. У фашистівській Італії панують „чорні сорочки", в Німеччині „брунатні сорочки" Гітлера. В Польщі навіть конституцію держави змінено недавно в тому напрямі, щоб сенат складався з такої військової аристократії, — з осіб, наділених ордером "virtuti militari" (воєнна хоробрість) або "Polonia restituta" (Відновлена Польща). Большевики, хоч які вороги аристократичних засад на словах, на ділі створили оліґархію (панування меншости) і всіх сил докладають на те, щоб влада в державі належала „старим большевикам".

Особливу увагу комуністична диктатура звертає на військо. Що року штучно збільшується відсоток комуністів у червоній армії. Військовий комісар Ворошилов на недавнім зїзді комуністичної партії зазначив, що тепер у червоній армії є 25.6% членів комуністичної партії та 23.9% членів комуністичного союза молоді, отже вкупі майже половина армії — комуністи. Так диктатура може полягати на армію в боротьбі з „внутрішнім ворогом".

Військо і бюрократія — це єдина підпора комуністичної держави. Чомуж вона називається „державою робітників і селян"?

К. П.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ЯКА Є ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КОНҐРЕСУ?

З кол зорґанізованого жіноцтва інформують нас, що підготовчі праці до Українського Жіночого Конґресу поступають живо вперед. Діловий Комітет і комісії працюють дуже інтенсивно та докладають усіх зусиль, щоб сповнити як слід своє відповідальне завдання. Крім 9-тьох комісій, про які ми писали свого часу (програмової, орґанізаційно-мандатової, фінансової, пресової, видавничої, мистецької, вистави книжок, резолюційної і господарської), покликано до життя ще одну комісію, а саме **прогулькову**, якої завданням зорґанізувати прогульки, що відбудуться після У. Ж. Конґресу, з метою дати змогу жіноцтву, яке приїде на Конґрес зпоза меж Галичини, пізнати красу та народній побут нашого краю. Таких прогульок намічується дві, а саме одну на Гуцульщину і другу долиною Дністра.

Програма У. Ж. Конґресу, яку опрацьовує Програмова Комісія, у головних рисах уже готова. Цілу програму поділено на пять циклів. Перший з них під заголовком „Наше минуле і наші змагання" — це цикль історично-ідеольоґічний. Цьогорічний У. Ж. Конґрес є конґресом ювилейним, тож не дивниця, що одним із його завдань є дати історичну картину орґанізаційних змагань і досягнень українського жіноцтва на протязі минулого півстоліття та пошанувати заслуги перших піонірок українського жіночого руху, зокрема пошанувати память основниці першого українського жіночого товариства, **Наталії Кобринської.**

Крім рефератів про історію українського жіночого руху, входять у цей перший цикль реферати, які зясують відношення українського жіноцтва до найважніших питань нашого національнаго життя та означать його ролю в змаганнях нації. Одначе щоб українська жінка могла цю свою велику ролю сповнити, вона не тільки мусить бути свідома обовязків, які має перед своїм народом, але мусить теж користуватися серед власного громадянства **повною рівноправністю** на всіх ділянках життя та належним впливом на його формування. Всі ці питання загального характеру знайдуть місце в першій частині програми. Там знайдуться також реферати, які зясують становище українського жіноцтва **до найновіших течій світового фемінізму і** до кризи, яку переходить жіночий рух у звязку з перебудовою державних устроїв і господарською скрутою.

Дальші циклі мають зясувати завдання української жінки на поодиноких ділянках громадського життя, зокрема в ділянці культурно-освітній, господарській і народнього здоровля.

Цикль культурно - освітніх рефератів має назву: **„Творім рідну культуру".** Тут передбачується кілька рефератів. Одні з них зясують завдання української жінки в ділянці виховній та в ділянці позашкільної освіти, другі дадуть огляд творчости української жінки, зокрема її творчости на полі мистецької культури і літератури. На свому 50-літньому ювилейному святі українська жінка бажає усвідомити собі, яке місце вона займає в духовій творчости нації, що внесла вона в скарбницю національної культури, якими своєрідними жіночими цінностями збагатила вона мистецтво, музику, письменство.

Не менше важні і цікаві для нашого жіноцтва **питання виховні.** Вони набирають окремого значіння з уваги на небезпеку, яка скривається у тому, що чужа школа відбирає українській матері вплив на формування душі дитини. Українська жінка мусить вміло орудувати тими всіми чинниками родинного виховання, що паралїжують вплив чужої школи та мусить зрозуміти значіння родинного дому як клітини рідної культури і як забороли проти денаціоналізації нових поколінь. Всі ці преважні питання і багато інших, як справа виховування дітей у всеукраїнському дусі, себто свідоме формування всеукраїнської психіки і свідома нівеляція вузько - партикулярних ріжниць, далі справа дошкільного виховання, завдання українського зорґанізованого жіноцтва у відношенні до жіночого доросту та справа самовиховання і самоосвіти українського жіноцтва знайдуть місце у цьому культурно-освітньому циклі.

Господарська частина програми має назву **„Будуймо народнє господарство".** Тут входять ось які реферати: „Жінка в домашньому і сільському господарстві", „Жінка в ріжних ділянках зарібкової праці" та „Роля жінки в кооперації". У рамцях тих рефератів можна буде розглянути питання, незвичайно важні для розбудови нашого господарського життя. А саме: **роля жінки як консумента і покупця** (реалізація гасла „Свій до свого"), **раціональне ведення сільського жіночого господарства,** далі всі питання, звязані з **економічною незалежністю жінки** та правом жінки на працю (жіноче безробіття, охорона працюючої жінки, і т. ін.) — всі ці питання знайдуть свій вислів у господарському циклі рефератів.

Програмова Комісія не забула також про таку важну, а таку у нас, на жаль, занедбану ділянку, якою є ділянка гіґієни. Цей цикль на У. Ж. Конґресі має назву: **„Дбаймо за народнє здоровля".** Реферат на тему „Завдання української жінки в ділянці гіґієни" зясує ролю жінки, як матері й господині, в охороні здоровля свого оточення, а також ролю жіночих товариств у ширенні засад гіґієни серед селянських жіночих мас. В цей цикль увійдуть також справи суспільної опіки, яка є віддавна цариною жінки, та справа фізичного виховання жінки і жіночого спорту.

Вкінці останній цикль п. з. **„Ставаймо в орґанізовані ряди"** обіймає реферати на тему орґанізації українського жіноцтва. Одною з головних цілей У. Ж. Конґресу це не тільки поглибити працю в українських жіночих товариствах та активувати діяльність українського зорґанізованого жіноцтва на всіх ділянках громадської праці, але наладнати постійний звязок між зорґанізованим жіноцтвом західних українських земель (Галичина, Волинь, Буковина, Бесарабія, Підкарпаття), політичної еміґрації в Европі та українськими кольоніями в Америці й інших частинах світу.

Так виглядає у загальних напрямних плян праці У. Ж. Конґресу. Слід ще зазначити, що Програмова Комісія підготовляє цю програму незвичайно совісно й дбайливо. Без перебільшення можна сказати, що метода праці Програмової Комісії може бути зразком для всіх анальоґічних комісій, що намічують пляни всякого роду зїздів і конґресів. Для обговорення поодиноких циклів відбуваються окремі підготовчі анкети специялісток з даної ділянки. Кожний реферат має творити одно кільце, звязане тісно з іншими, має бути інтеґральною частиною цілости усієї програми.

На референти запрошено наші поважні громадські діячки і вчені. Небавом зможемо подати їх імена до відома загалу.

(„Діло").

УКРАЇНЦІ У СВІТІ.

Ви певно дуже цікаві знати, скільки жиє Українців на цілому світі.

У 1910 р. було нас біля 35 міліонів. Найновіші обчислення, переведені науковою методою, дозволяють нам точно означити, скільки є Українців у цілому світі. Числа ті є для нас дуже знаменні. І так: У Росії жиють 35.026,000 Українців, у Польщі 6,257,000; у Румунії 1,100,000, у Чехословаччині 569,000; у Злучених Державах Америки 700,000; у Канаді 270.000; в інших державах 370.000. Разом у цілому світі 44,292,000 (44 міліони 292 тисячі).

Чи можете уявити собі таке велике число?

Для кращого зрозуміння переведім такі порівнання.

Коли би всі Українці зібралися в одному місці, тоді треба би було на те площі розмірів біля 900 морґів. Це справді небагагато, але тоді всі тиснулись би, мов мурашки.

Якщо всі Українці уставилисяб чвірками в один довжезний ряд, тоді повстав би вуж, довгий 5,500 кільометрів, себто тягнувсяб від Атлянтійського по Тихий океан, поперек цілої Европи й Азії.

В Европі перевищають нас під оглядом скількости лише Москалі (є їх поверх 70 міл.) і Німці (поверх 60 міл.). Зате ми випереджуємо Англійців, Італійців, Французів, Поляків Еспанців і інших.

Колиж з черги запитаємо, скільки всіх мешканців без ріжниць національних жиє на українській території — тоді те число зросте до 55 і пів міліона. Поверхня, що її вони замешкують, числить 938,000 квадратових кільометрів. По Росії це найбільша територія в Европі. На половину менші є території Франції, Еспанії, Німеччини, Швеції й інших країв.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Вунсакет, Р. Ай. — Пропущено в списках жертводавців: Анна Фінстер $1 на голодуючих, і І. Затонський 50 центів коляди.

Н. Семотюк.

МІЙ ПОБУТ В СТАРІМ КРАЮ

(4)

Того дня був у Снятині повітовий зїзд Українців. Часу було ще багато. Ми оба з Харуком пішли на ринок. Там коло одної помпи стояв гурток людей, пили воду, то й ми прийшли напитись по солонім студенці. Добився мій товариш до помпи, взяв горнятко тай каже: „От так хочеться води, що дав би цілу Польщу за ото горнятко".

Тут вже знов заворушились Мазурі. Я потягнув його за рукав і кажу: „Ходім, бо ще мене запхаєш до арешту через свої жарти".

„Не бійтеся! Мене знає цілий повіт, тай Мазурі мене знають!"

Прийшли ми на той зїзд, і я пізнався з декотрими особами. Час мені зійшов весело. Довго мені сидіти було неможливо, то мусів просити свого Галайду йти додому до свого брата до Рудольфсдорфу. Дорога була далека. Зачав падати дощ зі снігом. Тяжко було знайти фіру, бо ніхто не хотів далеко їхати. Але ми знайшли людей, котрі їхали в ті сторони, то й ми вчепились з ними. Дорога була тяжка й горбовата, а коніта заледви тягнуть той віз. До великого горба, злізаємо тай йдемо. Так і перекидаємо розмову на ріжні теми. Під одним горбом подибаємо стражника, котрий, перемочений, згортає болото. Був це Мазур. Коли ми дійшли до нього, то він пізнав Галайду і каже: „А цоз би то робіць, зеби так ценско не працоваць, пане Харук?"

„Га, обізвався мій Галайда. Треба так робити, щоб Україна була, то ліпше буде".

Мазура гейби чорт ґралями в саме серце вколов. Замовк, тай ані слова.

Мали ми сміху цілу дорогу.

Це вже був мій останній тиждень в тих сторонах. В неділю товариство Каменярі запросило мене на забаву, і та забава була для мене вже прощальна в тих сторонах.

Там я ще побув і запізнався зі синами Василя Стефаника, котрі прийшли додому на свята. Я їх давно не знав, а тільки небіщика тата їх, в Русові, від котрого я раз дістав брошурку. Сини досить поважні і інтеліґентні.

Ще хочу дещо сказати про то маленьке село Рудольфсдорф. Воно може є мало знане, бо це кольонія німецька колись була, яку наші селяни закупили від Німців. Тепер там найбільші радикали, котрі грають велику ролю в політиці. Хоч там їх не багато, але вони багато потерпіли в часі пацифікації. Своєї власної домівки ще не мають, бо мають великі перешкоди з боку Мазурів. От купили одну парцелю, спровадили комісію, то не позволено, бо казали, що невигідно. В тім часі, коли я був, то купили другу, та коли біда, що в межу є Мазур, то доносить до старости, щоб не позволили, бо не любить галасу. Такі перешкоди там діються всюди Читальню винаймають в приватнім домі. За представлення треба платити старосту дванацять і пів золотого. За забаву платиться до староства десятий процент. Ошукати там не можна, бо поліціянт стоїть і слідить добре і має право когонебудь викинути за двері. Коли мають які збори, то притому мусить бути присутний зі староства поліціянт і за то має бути йому заплачено. Влада має право контролювати всі книги і наказує писати мовою урядовою, але покищо, то ще там пишуть по українськи.

Ноша помаленько занепадає майже в цілій Галичині. Сардаки й кожухи помало виходять з моди, а це через податкові утиски. Польського дзявкання можна почути всюди, і написи всюди по дорогах або по стовпах і брамах тільки польські. Жидівні по містах без рахунку, а мазурня пхається на села. Мазур, як натрафить на свідомих Українців, то там довго не втримається, а як натрафить на хрунів, котрі дораджують як управляти землю і де що сіяти, то там Мазур є паном. Це мені мають троха більше освіти. так пояснювали люди, котрі

Багато можна ще побачити тих хат, котрі були понищені у часі пацифікації. Нераз я питався, що вони думають, а діставав відповідь, що це не поможе, хочби пацифікація була й кождого року, бо більше вчить тих перешиванців розуму, а нам додає більше зеднання. Козак твердий; не боїться нічого. От чекаємо нагоди, а вашої помочі. Тосамо я чув по цілій Галичині від наших людей.

За короткий час наші люди набудували досить по селах народніх домів, але майже всі недокінчені через брак грошей.

Є ще одна пекуча справа, котру тут мушу згадати. Я видів у Коломиї одного нашого Американця, що казав до одних людей, що по нашому не уміє, тільки по польськи, німецьки й анґлійськи. Коли одна дівчина зачала по німецьки, наш Іван випулив очи, як той баран.

Або прийдуть до якого сусіда, обсталюють пива й забавляються днями й ночами. Чи не булоб ліпше такі гроші, або хоч частину, дати на якісь народні цілі?

Але вернуся назад до теми. Другого дня я поїхав до Львова. Там звідав декотрі місця і бачився з декотрими особами, а таксамо і з професором Рідної Школи, Л. Ясінчуком, котрий складав подяку нашим Українцям в імени Рідної Школи за їх поміч. Зі Львова поїхав я до Косова, звідтам до Велички, копальні соли, а з Велички до Закопаного, до Варшави й Сельдца. Хотів ще перед тим поїхати до Ліська, та брат відмовив мене, щоби оминути якої неприємности.

Цей побут у віднім краю залишиться в моїй памяти до самої смерти. (Кінець).

ЧЕРГОВИЙ КЛИЧ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

НОВІ КНИЖКИ.

о. О. Пристай: **З Трускавця у світ хмародерів. Спомини з минулого й сучасного.** Під редакцією д-ра Л. Мидловського. I Том. Львів—Ню Йорк, 1933. Накладом власним.

Полишаючи оцінку цих споминів фаховій критиці, редактор цих споминів зазначує в передмові, чому зредаговані ним спомини заслугують на ближчу увагу. Українська мемуаристична література, каже він, убога, а вона повинна бути богата, бо кождий автор споминів приносить читачам багато новгоо й цінного, бо свої власні досвіди. Редактор книжки звертає увагу на поважні браки в нашій літературі споминів: ми не маємо, приміром, мемуарів нашого пересічного селянина, робітника або міщанина. Спомини о. Пристая, каже редактор споминів, цікаві тим, що їх автор мав широкий життєвий досвід як священик в ріднім краю і на американській іміграції, ці, як „наш передовий американський громадянин і здоровий оптиміст", крім того ця людина майже 70 літ життя. Поза тим він жив у цікаву добі нашого народу.

Редактор подає далі деякі дані про самий твір. Автор почав свої спомини, маючи 62 роки життя. Працював над ними 8 літ. Присвячував їм усі вільні хвилі. Писав їх із самої любови до цеї праці.

Редактор споминів уважає автора знаменитим оповідачем, а цю знаменитість він доблачує в щирости думки, безпосередності й послідовній отвертості. Спомини, ним редаговані, редактор порівнує зі сповідю перед Богом.

Цю опінію редактора про працю автора піддержує в значній мірі вступне слово самого автора. Тут він справді розкриває себе зовсім щиро, хоч, без сумніву, він себе характерезує як отвертого оповідача багато влучніше несвідомими начерками, ніж свідомими. Тут автор розкриває щиро свою внутрішню боротьбу бажання писати спомини проти сумнівів, почуття невміння, почуття безвартости своїх заслуг, і так далі. Навіть тепер, коли автор уже рішився таки написати й видати свої спомини, він ще неначе виправдується перед читачем за них: мовляв, він не видає своїх споминів для претенсіональности, щоби показатися великим, чи вченим, а тому, що хоче розбудити в наших читачів любов до споминів, і тому, що його до цього заохотив похвалою „визначний публіцист, мислитель і організатор", д-р Осип Назарук.

Коли до цього анвтор уважає ще за відповідне додати в своїм вступнім слові перепрошення читача за те, що вийде читачеви не до вподоби, то тим він дає ще один почерк до свого портрету, який справді мусить зацікавити автором і його життям усякого читача, що цікавиться цим вічно цікавим: людською вдачею.

Спомини о. Пристая немаленька книжка. Перший том обіймає майже півтретя сотки сторін великого формату. Коли другий том буде такий самий великий, то будемо мати велику працю. Прочитати таку масу друку було легко в давніх часах, коли читачі мали небагато літератури до читання, коли автори писали правильно повісти в трох томах, коли вони описували кождий схід і захід сонця, цілими сторонами, коли вони описували й поєіки й вуха дівчини і кожду бородавку на лиці пияка. Автор держиться цього старого способу писання, і це готово, на жаль, зле відбитися на почитности його споминів.

На своє лихо, автор починає свої спомини „з кінця", тай те не таким способом, як це пишуть спомини, а таким способом, яким пишуть наукові праці. До споминів, приміром, доданий на самому вступі „загальний огляд" Трускавця, родинного села автора, поданий д-ром Миколюю Дембіцьким, трускавецьким лікарам. Пробривши через 12 сторін трактату про історію села, церкву, школу, громадські установи, купелеве заведення, громадську управу й тим подібні справи, читач стає перед іще одним трактатом, у якім знов говориться про історію, назву, населення, положення, купелі, нафту, тощо.

Автор застановляється, приміром, над історією назви Трускавця. Питання цікаве декому, але чи воно належить до спомину? Уступ про трускавецькі хати починається: „Перед розбором історично Польщі"... Читач споминів може спитатися: Чи я читаю спомини, чи історичний трактат? Почне автор цікави.. уступ про спомини свого батька про панщину, але зараз нагло вриває його та оповідає про ґеографію села Трускавця способом ґеографа. Описуючи хату, він описує ту хату, яка стоїть найживіше в його уяві, але представляє справу так, ґейби кожда хата так виглядала. Далі йдуть довжезні уступи про господарку, ношу, пори року, освіту й мораль, поживу, і таке інше. Цілих 60 сторін займає цей новий вступ, з великою шкодою для цікавости книжки.

Нарешті по 80 сторінках передмов, вступних слів, загальних оглядів і ґеографічно-історично-економічних трактатів про „рідне гніздо" читач допер нарешті до самих споминів. Автор починає писати про своїх батьків, свої перші роки життя. Та і тут на спомини накидає тяжку руку науковий спосіб викладу, крізь котрий немовби з трудом переривається більше мемуарно писані спомини про весілля сестри, про свою недугу. З часом мемуарист уже справді розійшовся і вже описує образово свої досвіди в школі, на пасовищі коло гусей, коло худоби. Це справді щирі описи, незвичайно цінні для пізнання життя селянської дитини на галицькій Україні, коли автор із сімома десятками літ на своїх плечах заявляє: „Кажу щиро, в цілій кові прожитих літ я не мав ніколи так багато приємних хвилин, як за пастуших часів". Через те й пастуше життя змальоване з небувалою повнотою.

Таксамо описані студентські переживання ґімназиста — аж до вступлення автора на теольоґію, на чому закінчуєтся перший том споминів. Читач закінчує читання без глибоких потрясень, без виразної уяви про характери людей, і через це з деяким розчаруванням. Одначе не винує він за це стільки автора, скільки само буденне життя селянського сина в вищих школах у Галичині. Не можна сказати, щоби зпід пера автора вийшла перла літератури, але всетаки вийшла щира праця, для якої прочитання оплачується себе перебороти.

ЗВІТ КОНТРОЛІ У. Н. С. ЗА 1933 РІК, ЯКА ВІДБУЛАСЬ 12—17 ЛЮТОГО 1934 РОКУ

ЗВІТ З КОНТРОЛІ РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ ВІД 30-го ЧЕРВНЯ ДО 31-го ГРУДНЯ 1933 РОКУ.

З кінцем червня 1933 р. було повнолітних членів	19,423
За час 6 місяців: принято нових	1,851
принято наново	686
принято з переступними листами	184
принято зі старого роду обезпечення	2,697
принято з інших кляс	41
Разом	24,882
За час 6 місяців: суспендовано	1,118
відійшли з переступними листами	201
відійшли до нового роду обезпечення	2,694
відійшли до інших кляс	41
відійшли на безплатне продовження	17
відійшли зі зворотом в готівці	20
померли	89
Разом	4,180
З кінцем грудня 1933 р. було повнолітних членів	20,702

Молодечий Департамент.

З кінцем червня 1933 р. було дітей членів	11,342
За час 6 місяців: принято нових	265
принято наново	321
принято з переступними листами	87
Разом	12,015
За час 6 місяців: суспендовано	689
відійшли з переступними листами	87
відійшли до повнолітніх членів	1,589
відійшли на безплатне продовження	24
померли	14
Разом	2,403
З кінцем грудня 1933 р. було дітей членів в Мол. Деп.	9,612

РУХ ЧЛЕНІВ ЗА 1933 РІК.

З початком січня 1933 р. було в У. Н. Союзі повнліт. чл.	19,831
В 1933 році: принято нових	2,070
принято наново	1,446
принято з переступними листами	332
принято з інших кляс	45
перенесено зі старого до нового роду обезпечення	9,276
Разом	33,000
В 1933 році: суспендовано	2,366
відійшли з переступними листами	353
відійшли до інших кляс	45
перенесено зі старого до нового роду обезпечення	9,276
відійшли зі зворотом в готівці	33
відійшли на безплатне продовження	40
померли	185
Разом	12,298
З кінцем 1933 року було повнолітних членів	20,702

Молодечий Департамент.

З початком січня 1933 року було в У. Н. С. всіх дітей	12,015
В 1933 році: принято нових	432
принято наново	752
принято з переступними листами	157
принято з інших кляс	9
Разом	13,365
В 1933 році: суспендовано	1,828
відійшли з переступними листами	170
відійшли до інших кляс	9
відійшли до повнолітніх членів	1,671
Відійшли на безплатне продовження	50
померли	25
Разом	3,753
З кінцем 1933 року було всіх дітей в У. Н. Союзі	9,612

ЗВІТ КОНТРОЛІ ГОЛ. ФІН. СЕКРЕТАРЯ ВІД 1. ЛИПНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1933 Р.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок	Процент від моргеґів	Процент від бондів	Процент з банків	Сирітські части	Відзнаки книги і ін.	Сплати моргеґів	Сплати бондів	Сплати позичок	Рент	Перенос	Інші звороти	Календар	Реальність	РАЗОМ
Липень	37,335.17	5,779.22	1,091.25	3,357.56			693.50	9,431.00	1,293.50	224.04		42.00			59,247.24
Серпень	36,228.84	9,210.49	1,732.50				987.25		1,384.00	500.00		32.00			50,075.08
Вересень	36,501.07	8,846.57	120.00				1,596.37		832.00	450.00		10.25			48,356.26
Жовтень	35,290.27	4,446.19	2,322.21				729.50		668.00	500.00		1.75			43,957.92
Листопад	35,654.74	4,665.89	2,725.00		600.00		742.25		603.00	460.00		106.50			45,557.38
Грудень	35,920.99	8,695.73	2,951.87	820.20	1,615.00		42,383.92		7,570.50	5,733.50	16,140.00	4,120.97		7,920.00	133,872.68
Разом	216,931.08	41,644.09	10,942.83	4,177.76	2,215.00		47,132.79	9,431.00	12,351.00	7,867.54	16,140.00	4,313.47		7,920.00	381,066.56

Р О З Х О Д И:

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд конвенц.	Фонд запомог	Фонд народний	Фонд сирітський	Моргеґі	Бонди	Позички				Реальність	РАЗОМ
Липень	12,266.59	15,019.14			1,870.00		1,397.77			16,615.00					47,168.50
Серпень	14,808.13	5,099.46			1,580.00	1,000.00	3,920.73			27,965.00					54,373.32
Вересень	7,456.23	5,806.87			1,580.00	500.00	1,693.61	1,200.00		14,830.00					33,066.71
Жовтень	14,290.81	17.143.09			1,840.00		1,291.45			10,555.00					45,120.35
Листопад	15,959.60	5,499.23			1,455.00		1,575.11			5,501.00					29,989.94
Грудень	28,866.95	29,889.46		2,815.42	2,052.12	42	2,715.42	4,876.52	97,766.00	8,841.00				40,000.00	217,823.31
Разом	93,643.31	78,457.25		2,815.42	10,377.12	1,500.42	12,594.09	6,076.52	97,766.00	84.307.00				40,000.00	427,542.13

ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1933-тий.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок	Процент від моргеґів	Процент від бондів	Процент з банків	Сирітські части	Відзнаки книги і ін.	Сплати моргеґів	Сплати бондів	Сплати позичок	Рент	Перенос	Інші звороти	Календар	Реальність	РАЗОМ
1-ий ½ рік	205,531.41	45,105.43	9,736.42	3,022.59	6,856.00	136.49	10,780.44		9,954.70	1,712.02		163.52	153.55		293,152.57
2-ий ½ рік	216,931.08	41,644.09	10,942.83	4,177.76	2,215.00		47,132.79	9,431.00	12,351.00	7,867.54	16,140.00	4,313.47		7,920.00	381,066.56
Разом	422,462.49	86,749.52	20,679.25	7,200.35	9,071.00	136.49	57,913.23	9,431.00	22,305.70	9,579.56	16,140.00	4,476.99	153.55	7,920.00	674,219.13

Р О З Х О Д И:

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд конвенц.	Фонд запомог	Фонд народний	Фонд сирітський	Моргеґі	Бонди	Позички				Реальність	РАЗОМ
1-ий ½ рік	80,789.23	40,318.93		43,064.70	13,573.00	5,700.00	13,467.34	123.48		108.571,00					305,607.68
2-ий ½ рік	93,648.31	78,457.25		2,815.42	10,377.12	1,500.42	12,594.09	6,076.52	97,766.00	84,307.00				40,000.00	427,542.13
Разом	174,437.54	118,776.18		45,880.12	23,950.12	7,200.42	26,061.43	6,200.00	97,766.00	192,878.00				40,000.00	733,149.81

Готівка з кінцем червня 1933 року остала	$343,474.92
Прихід за 6 місяців	381,066.56
Разом	$724,541.48
Розхід за 6 місяців	427,542.13
Готівка з кінцем грудня 1933 р. остає	$296,999.35

Готівка з кінцем грудня 1932 року остала	$ 355.930.03
Прихід в 1933 році	674,219.13
Разом прихід	$1,030.149.16
Розхід в 1933 році	733.149.81
Готівка з кінцем грудня 1933 року остає	$ 296.999.35
Моргеґі	1,672,831.96
Бонди	716,113.00
Реальність	268,202.70
Позичка членам	186,529.00
Разом	$3,140,676.01
Відтягнено знижку бондів	70,556.19
Остає	$3,070,119.82
Відтягнено замороження в банку	4,542.95
Загальний маєток	$3,065.576.87

Згідно з банковими книжочками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті. Банки, зазначені зіркою, це банки заморожені.

Готівка У. Н. Союза, старих і нових родів обезпечення, знаходиться в слідуючих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва Фонду	Сума:	Разом:
Peoples Trust Co.	Shamokin, Pa.	558	Sav. Dept.	Orphan's Fd.	$ 5,801.16	$ 5,801.16
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	182,746	Sav. Dept.	Adm. Fd.	13,325.21	
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	202,352	Sav. Dept.	Adm. Fd.	12,925.57	26,250.78
First National Bank	Jersey City, N. J.	656	Sav. Dept.	Indg. Fd.	14,340.71	14,340.71
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.	16,955	Sav. Dept.	Mort. Fd.	737.03	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	30,808.78	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	3,115.70	34,661.51
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.	16,279	Sav. Dept.	Mort. Fd.	3,010.06	
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.		Sav. Dept.	Indg. Fd.	3,454.16	
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	2,185.77	8,649.99
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.	8,209	Sav. Dept.	Reserve Fd	4,321.23	
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	30,504.07	34,825.30
Linden Trust Co.	Linden, N. J.		Check Acc't	Mort. & Res. Fd.	5,638.14	5,638.14
Elizabethport Banking Co.	Elizabeth, N. J.	16,091	Sav. Dept.	Mort. Fd.	15,402.48	
Elizabethport Banking Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	728.35	16,130.83
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	1,564	Sav. Dept.	Mort. Fd.	25,944.44	
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	4,647	Sav. Dept.	New Wort. Fd.	313.16	26,257.60
National State Bank	Elizabeth, N. J.	6,482	Sav. Dept.	Reserve Fd.	16,498.95	
National State Bank	Elizabeth, N J.		Check Acc't	Mort. Fd.	238.37	16,737.32
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Mort. & Indg. Fd.	604.02	604.02
Central Home Trust Co.	Elizabeth, N. J.	5,899	Sav. Dept.	Mort. Fd.	16,126.30	
Central Home Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	762.61	16,888.91
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	10,427.65	
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Indg. Fd.	3,807.66	
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Orphan's Fd.	8,132.45	
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	National Fd.	2,975.65	25,343.41
Fidelity Union Trust Co.	Newark, N. J.	105,713	Sav. Dept.	Mort. Fd.	11,367.11	
Fidelity Union Trust Co.	Newark, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	15,736.95	27,103.21
* N. J. National Bank & Trust Co.	Newark, N. J.	19,297	Sav. Dept.	Adm. Fd.	4,542.95	4,542.95
Howard Sav. Institution	Newark, N. J.	547638	Sav. Dept.	Conven. Fd.	2,786.20	2,786.20
Integrity Trust Co.	Philadelphia, Pa.	32502	Sav. Dept.	Mort. Fd.	10,490.90	10,490.90
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	19,946.41	19,946.41
				Total	$296,999.35	$296,999.35

(Докінчення на стороні 4-тій)

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписана членкиця 295 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені запомоги з фонду Запомогового в сумі $25, котрі мені стали великою помічю у моїй слабости. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Наталія Мончак,
Акрон, О.

Я, нижче підписана членкиця 120 від. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $25, котрі стали мені великою помічю у моїй недузі. Бажаю У. Н. Союзови якнайкращого розвитку. Дякую також місцевим урядникам за їх труд.

Анна Тюпа,
Аликвипа, Па.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. С. ВІД 1. ЛИПНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1933 Р.

ПРИХОДИ

	З місячних вкладок	Процент з банків	Процент від бондів	Процент від морген.	Рент від реальности	Сплата бондів	Сплата моргечів	Разом
Липень	2,905.13	631.05	288.75	580.03	89.20		110.31	4,804.47
Серпень	2,885.46			1,751.77			125.00	4,762.23
Вересень	2,781.33	[illegible]	112.50	732.27	89		5,387.02	9,088.12
Жовтень	2,626.66			225.29			192.69	2,944.58
Листопад	2,512.97		825.00	1,046.86	119.59		315.00	4,318.42
Грудень	2,534.49	378.01	106.25	65.27				3,104.02
Разом	16,265.98	1,009.06	1,332.50	4,391.49	208.79		6,030.02	29,237.84

РОЗХОДИ

	Виплати посм. запомог	Платні пом. сил	Молодечий журнал	Праці друк. і т. п.	Актюар	Моргечі	Реальність	Видатки канцеларії	Перенос до УНС за діти	Разом
Липень	906.00	235.00	983.50					15.00		2,139.50
Серпень	346.00	188.00						49.90		583.90
Вересень	500.00	235.00		193.25		5,387.02	413.12	25.00		6,853.39
Жовтень	880.00	188.00	837.50				351.00	25.00		2,281.50
Листопад	355.00	208.00	400.00			1,500.00	99.00	25.00		2,587.00
Грудень	746.00	260.00	400.00		2.84	512.98	69.16	25.00	16,140.00	18,155.98
Разом	3,843.00	1,314.00	2,621.00	193.25	2.84	7,400.00	932.28	164.90	16,140.00	32,611.27

ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1933-тий.

ПРИХОДИ

	З місячних вкладок	Процент з банків	Процент від бондів	Процент від морген.	Рент від реальности	Сплата бондів	Сплата моргечів	Разом
1-ий ½ рік	17,444.87	1,042.08	1,332.50	4,816.19	194.95		3,984.50	28,815.09
2-ий ½ рік	16,265.98	1,009.06	1,332.50	4,391.49	208.79		6,030.02	29,237.84
Разом	33,710.85	2,051.14	2,665.00	9,207.68	403.74		10,014.52	58,052.93

РОЗХОДИ

	Виплати посм. запомог	Платні пом. сил	Молодечий журнал	Праці друк. і т. п.	Актюар	Моргечі	Реальність	Видатки канцеларії	Перенос до УНС за діти	Разом
1-ий ½ рік	2,066.00	1,175.00	1,967.00	280.00	101.20	13,887.02	6.00	103.68		19,585.90
2-ий ½ рік	3,843.00	1,314.00	2,621.00	193.25	2.84	7,400.00	932.28	164.90	16,140.00	32,611.27
Разом	5,909.00	2,489.00	4,588.00	473.25	104.04	21,287.02	938.28	268.58	16,140.00	52,197.17

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем червня остала	$ 81,950.65
Прихід за 6 місяців	29,237.84
Разом	$111,188.49
Розхід за 6 місяців	32,611.27
Готівка з кінцем грудня 1933 р. остає	$78,577.22

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗА 1933 Р.

Прихід за 1933 рік	$58,052.93
Розхід за 1933 рік	52,197.17
Остає	5,855.76
Перенесено з 1932 року	72,721.46
Готівка з кінцем грудня 1933 р. остає	$78,577.22

Готівка Молодечого Департаменту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва Фонду	Сума:	Разом:
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, U. J.	3,730	Sav. Dept.	Mort. Fd.	$13,515.40	
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	10,474	Sav. Dept.	Mort. Fd.	12,067.03	25,582.43
Harmonia Mutual Sav. Ass'n	Elizabeth, N. J.	21,446	Sav. Dept.	Adm. Fd.	25,493.87	25,493.87
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	1,666.08	
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	2,021.35	3,687.43
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	18,336	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,551.22	
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	16,262.45	
N. J. Title Bpur. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	3,999.82	23,813.49
				Total	$78,577.22	$78,577.22

Готівка Сиротинця-Захисту У. Н. С. знаходиться в слідуючих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
* State Bank	Linden, N. J.		Sav. Dept.	$27,357.22	
* State Bank	Linden, N. J.		Check Acc't	154.43	$27,511.65
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.	20,360	Sav. Dept.	18,644.85	18,644.85
U. S. Saving Bank of Newark, N. J.	Newark, N. J.	140.488	Sav. Dept.	5,217.64	5,217.64
			Total	$51,374.15	$51,374.14

Фонд ім. С. Ядловського ульокований:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	5,279	Sav. Dept.	$2,315.39	$2,315.39

ЗВІТ КОНТРОЛІ ЗАРЯДУ „СВОБОДИ"

від 1-го липня до 31-го грудня 1933.

ПРИХОДИ:		РОЗХОДИ:	
Липень	$5,799.19	Липень	$ 4,726.39
Серпень	4,640.84	Серпень	5,688.85
Вересень	5,744.19	Вересень	5,663.41
Жовтень	5,646.18	Жовтень	7,552.81
Листопад	5,262.07	Листопад	4,162.02
Грудень	5,317.61	Грудень	11,091.26
Разом	$32.410.08	Разом	$38,884.74

ПОЯСНЕННЯ ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ.

На приходи зложилися слідуючі позиції:

Передплата від членів У. Н. Союза	$22,207.00
Передплата приватна	1,862.14
Оголошення	2,544.00
Роботи У. Н. Союза	1,533.06
Роботи приватні	744.87
Процент з банку	4.26
Торг з книгарні	1,672.14
Ріжні дрібні, як звороти і т. п.	1,842.61
Разом	$32,410.08

На розходи зложилися слідуючі позиції:

Платні редакторів і завідателя	$ 6,592.50
Платні робітників	12,598.81
Платні кореспондентів	882.00
Папір і інші потрібні матеріяли в друкарні	5,459.53
Почта за часопис	2,896.87
Опал, світло, електрика	819.62
Видатки адміністрації	1,295.32
Асекурація	823.07
Адвокат	100.64
Купно книжок	1,610.08
Направа машин	49.88
Друкарські матеріяли і офісові знаряди	341.00
Текси і рент	5,415.42
Разом	$38,884.74

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Прихід від 1-го липня до 31-го грудня 1933	$32,410.08
Готівка в банку з днем 3-го червня 1933	13,865.86
Разом	$46,275.94
Розхід від 1-го липня до 31-го грудня 1933	38,884.74
Остає готівки по день 31го грудня 1933	$ 7,391.20
Депозит в газовій компанії	50.00
Разом	$7,441.20

Готівка Свободи знаходиться в слідуючих банках:

N. J. Title Guarantee & Trust Co., Jersey City, N. J., 19518, Sav. Acc't	$3,578.00
N. J. Title Guarantee & Trust Co., Jersey City, N. J., Check Acc't	1,142.54
Chase National Bank, New York, N. Y., Check Acc't	2,385.58
Total in banks	$7,106.12
Cash on hand	285.08
Total	$7,391.20

Головна Контрольна Комісія по провіренню діловодства Головної Канцелярії та заряду „Свободи" за минулих 6 місяців 1933 року, стверджує, що:

1) Екзекутива У. Н. Союза докладає всіх старань впровадити в життя зміни і ухвали, які були заряджені останньою конвенцією.

2) Діловодство Головної Екзекутиви і заряду „Свободи" провадиться в порядку.

3) Матеріяльні успіхи У. Н. Союза за минулий пів рік, як також і видавництва „Свободи", не були великі, але, як на теперішні обставини, вдоволяючі.

4) Частину заморожених фондів в банках сплачено, однак банк ELIZABETH TRUST CO. пішов під так звану „рестрикцію що до виплат.

5) Стан фондів, інвестованих в бондах, дещо поліпшився, але інвестиції в моргечах, а особливо в моргечах на більші суми, могли би бути до якоїсь міри захитані і принести втрату, якщо часи не поліпшаться.

ЗА ГОЛОВНУ КОНТРАЛЬНУ КОМІСІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:

О. Е. МАЛИЦЬКИЙ, предсідник Комітії. АНТІН ПАШУК, член Уомісії. ДМ. КАПІТУЛА, член Комісії.

ВІДОЗВА

ДО УКРАЇНЦІВ БЕРЕЗІВСЬКОГО ПОВІТУ.

Заряд читальні „Просвіти" в селі Кінське, пов. Березів, вислав просьбу на руки Мих. Гусака в Сиракюз, Н. Й., в котрій зазначує, що в селі основано читальню „Просвіти", і просить земляків березівського повіту, замешкалих в Америці, допомогти йому щирими датками, побудувати бодай маленький дім „Просвіти". Просьба досить обширна, тому годі її в цілости подати до друку.

На днях оснувався в Сиракюз, Н. Й., комітет (нижче поданий), котрий просить Українців березівського повіту, а це Кінцанів, Криванів, Вітрилівянів, Улючонів, Грушевянів і Яблончанів, котрі по більшій части жиють в Сиракюз, Бінгемптон, Н. Й., Олифант, Па., Мікис Ракс, Па. і Дітройт, Міш.

„Дорогі Родимці! Ви це добре знаєте, що Українці в березівсім повіті немовби забуті всіми. Тих кілька сіл українських в березівськім повіті відділені від центра українського народнього життя. Вже за часів австрійського уряду в згаданім повіті учили українських дітей польські учителі. Вже тоді Поляки старались нас Українців спольщити. Нині Поляки уважають Березів чисто польським повітом. Школи по селах польські. До вищих шкіл дуже далеко, а до того Українці в тім повіті жиють на найгіршій землі, що годі і виживитись. Українська молодь не має ніякої спромоги набути ширшої освіти. Одна тільки читальня „Просвіти" може бодай трохи освідомити наших рідних і затримати їх при українськім народі.

Не зважаючи на перешкоди з боку Поляків, українські села таки завзято держаться свого й не даються спольщити. Тут в Америці ми, Українці з березівського повіту, майже всі належимо до наших українських організацій і стараємось попирати морально і матеріяльно народні справи. Не забудьмо також і за наших братів, котрі остались жити в березівськім повіті під польським гарапом. Нехай ніхто з нас не відмовиться дати бодай маленьку жертву.

Читальня „Просвіти", яку основано в Кінськім, буде дійсно заступати українську народню школу для околичних сіл західного берега ріки Сяну.

Згадана читальня покищо знаходиться в хаті бідного господаря, де не можливо розвинути працю на ширшу міру. Тому, щоби читальню поширити і зробити її хосенною, задумано побудувати Народний Дім. А що нарід український там дуже бідний, тому не всилі сам цього довершити і тому звертається з просьбою до своїх земляків, замешкалих в Америці.

Тут у Сиракюз, Н. Й., Українці згаданого повіту всі як один прирекли собі допомогти в тій справі після своїх сил. А тепер просимо всіх Українців згаданого повіту, замешкалих в інших містах Америки, теж допомогти своїм братам в старім краю. Хай не гасне у них дух український. Найменша жертва буде хосенна. Жертви просимо висилати на адресу комітетового секретаря:

P. Serednicky,
R. D. 1., Liverpool, N. Y.

Моней ордер або чеки виписувати на імя касієра, W. Karbowyczak. Сподіваємося, що Ви, Родимці, по змозі постараєтесь помогти своїм братам в тім просвітнім змаганню.

За Комітет:

Мих. Гусак, предс.; **П. Середницький,** секр.; **В. Карбівничак,** кас. Ширший Комітет: **Роман Візничак, Мих. Масляк, Ів. Чебіняк.**

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

У „Меморіял Госпитал" у Нюарку, Н. Дж., помер у пятницю, 16. березня ц. р., в 2. годині зполудня, **Лука Лапчак,** визначний місцевий громадянин, член бр. св. Івана Хрестителя, від. У. Н. Союза, та член дирекції Американсько-Українського Будівляно-Позичкового Товариства в Нюарку. Покійний мав 44 роки. Пішов до шпиталю, захорівши на запалення сліпої кишки. По операції сліпої кишки пішли ріжні комплікації, як запалення легенів і інші. Покійний брав живу участь у народньому життю. В. Й. П.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Поруже винаймає літню хату. Далеко під лісом. Як добре оглянули хату, що їм досить сподобалася, чоловік спитав іще власника:

— Чи матимемо тут спокій?

Господар успокоює:

— О, того можете бути певні! Двох останніх літників вбито тут серед білого дня, а навіть жива душа не знала про те!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

З ЖИТТЯ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

З Харбіна пишуть, що майже все населення того міста, і то як домородці так і чужинці, відбули протестаційний похід містом проти большевицької сваволі на північно-манджурській залізниці. В мітінгу, влаштованому з того приводу, брали участь і представники української кольонії. Всі промови були передані по радіо в Харбіні.

З Зеленого Клина приходять до Манджурії численні збігці, які розповідають, що життя під совітським ярмом страшне. ГПУ не перестає переслідувати Українців і між іншим зовсім припинило українізацію Зеленого Клина. Над границями Манджурії розбудовують укріплення і з Хабаровська ведуть при помочі радіопосильні свою пропаганду в тому напрямі, що політичне положення Совітів кращає з дня на день, тому небезпечно буде Японії починати війну. Агітаційні промови виголошують японською й європейськими мовами.

Доносять, що в Шангаю вийшла недавно досить обемиста книжка про Україну китайською мовою. Вона подає коротко історію України і досить подрібно зупиняється на визвольній українській боротьбі останніх років. Такої книжки треба би позавидувати й не одному культурному европейському народови, який ще досі не відкрив, що на світі жиють і Українці, а не лише Москалі.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $25, котрі стали мені великою поміччю у моїй недузі. Також дякую місцевим урядникам за їх труд. Бажаю У. Н. Союзови у тім ювилейнім році якнайкращого розвитку.

Параска Кобасяр,
членкиця від. 175 У. Н. С.